

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ
FIL. DR. JAN-U. SANDAL INSTITUTE
ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY OF IAȘI
THE COLLEGE OF BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN
OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
FACULTY OF SOCIAL AND TECHNICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF ECONOMICS
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

IV Міжнародна науково-практична конференція

*З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ КАФЕДРИ ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ
ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА*

12 травня 2022 року
м. Чернівці

ЗМІСТ

СУСПІЛЬНІ ФІНАНСИ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

<i>Sandal, J-U.</i> Principles of tithing money in capitalism.....	10
<i>Ihnatišínová, D.</i> Pro-growth tax system in Slovakia.....	13
<i>Pomianek, I., Gasik, S.</i> Convergence of projects financed from EU funds in the municipality of Ków (Poland) with the needs of the local community.....	18
<i>Rakowska, J.</i> The deployment of solar renewable energy vs. investment priorities of local authorities in Poland.....	24
<i>Rahimov, D.</i> Essence of risk hedging strategy.....	28
<i>Shinkevich, G.</i> Swap mechanisms and their use in margin lending transactions.....	31
<i>Варналії З.С.</i> Фінансова безпека України в системі сталого розвитку економіки в умовах війни.....	35
<i>Кічурчак М.В.</i> Особливості державного фінансування суспільних благ в умовах реалізації цілей сталого розвитку в Україні	39
<i>Крилов Д.В., Якушко І.В.</i> Особливості цифрової трансформації національної економіки.....	43
<i>Макогон В.Д., Адаменко І.П.</i> Сучасні тенденції розвитку фінансових процесів у сфері соціального захисту населення.....	47
<i>Ставицький А.В., Харламова Г.О.</i> Розробка сучасної науково-обґрунтованої концепції забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку в Україні: публічні фінанси.....	50
<i>Ткачук І.Я.</i> Переваги та труднощі запровадження фінансової автономії закладів загальної середньої освіти (на прикладі Чернівецької міської територіальної громади).....	53
<i>Шапошников К.С., Котелевець Д.О.</i> Роль державного регулювання у розвитку цифрової економіки	58
<i>Антохова І.М., Биндю В.А.</i> Особливості функціонування об'єднаних територіальних громад в сучасних умовах господарювання.....	62
<i>Бак Н.А.</i> До питання про повоєнні реалії державного кредиту в Україні.....	65
<i>Волкова В.В., Волкова Н.І.</i> Монетарні інструменти та їх вплив на розвиток банківського сектору України.....	69
<i>Жаворонок А.В.</i> Дослідження сутності регуляторної політики	73
<i>Ігнатко М.І., Ігнатко Я.В.</i> Діджиталізація як інноваційний механізм управління місцевими фінансами.....	77

Волкова В.В.

к.е.н, доцент кафедри фінансів, банківської справи
Донецький національний університет імені Василя Стуса

Волкова Н.І.

к.е.н, доцент кафедри фінансів, банківської справи
Донецький національний університет імені Василя Стуса

МОНЕТАРНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Монетарна (грошово-кредитна) політика — це сукупність заходів, які вживає центральний банк для підтримки цінової стабільності в цілях сприяння сталому та збалансованому розвитку економіки. Кінцевою (основний) метою монетарної політики є забезпечення цінової стабільності [1].

Вибір інструмента для проведення монетарної політики залежить від багатьох чинників, зокрема, від історичних підходів до використання фінансових інструментів у державі, ступеня розвиненості фінансових ринків, методу проведення фіскальної політики, загального стану економіки та ін. Монетарні інструменти – це системи інструментів, що використовуються центральним банком країни для забезпечення керованості сталим розвитком банківської системи та досягнення цілей стабільного соціально-економічного розвитку держави.

Огляд економічної літератури [1;2;3;4;5] показав, що монетарна політика Національного банку України (далі – НБУ) реалізується через інструменти: облікової політики як основного інструменту, оперативних цілей, коридору процентних ставок за монетарними інструментами постійного доступу, інструментами інтервенції на валютному ринку, тендерами на підтримки ліквідності, іншими інструментами.

Зупинимось на кожному з зазначених інструментів монетарної політики НБУ більш детально.

Облікова ставка НБУ є основним інструментом, саме даний інструмент визначає ставки залучення та розміщення коштів по рефінансуванню від НБУ до комерційних банків. Облікова ставка НБУ — це відсоткова ставка, яка стягується з комерційних банків та інших фінансових установ за короткострокові позики, які вони беруть у НБУ. Ставка дисконтування відноситься до процентної ставки, яка використовується в аналізі дисконтованих грошових потоків для визначення теперішньої вартості майбутніх грошових потоків.

Оперативні цілі (інфляція, курс валюти) є також важливими бюджетоутворюючими як факторами, так і інструментами монетарного регулювання. Під час обговорення того, як монетарні органи справляються з обмінними курсами, дослідження монетарної політики зосереджуються на «кутових рішеннях»: або курс валюти фіксується НБУ або урядом, або його залишають визначати ринкові сили. Обмінний курс коригується НБУ подібно до використання процентної ставки як операційного інструменту. Більшість центральних банків мають своїм мандатом підтримувати низьку та стабільну інфляцію, уникаючи значних коливань реальної економіки (наприклад, безробіття та розриву виробництва). Для досягнення своєї мети вони використовують інструмент, в основному короткострокову номінальну процентну ставку, яку вони збільшують, коли економіка розвивається (як правило, коли інфляція вище цільового показника, а розрив виробництва є позитивним і великим) і знижується, коли економіка знаходиться на стадії зростання. в умовах спаду (як правило, коли інфляція нижча за цільовий показник, а розрив виробництва є негативним).

Коридор процентних ставок за монетарними інструментами постійного доступу визначає механізм та маржу розвитку банківського ринку для уникнення спекулятивних операцій та підтримки стабільності та ліквідності банківської системи. Для перевірки ефективності монетарної політики НБУ керує впливом монетарних інструментів на спред овернайт за коридором процентних ставок. Грошовий ринок овернайт відіграє важливу роль у здійсненні монетарної політики. Після впровадження коридору процентних ставок спред овернайт

може бути найбільшою мірою пояснений попитом на ліквідність, а численні монетарні інструменти НБУ мають значний вплив на скорочення спреду овернайт.

Інструменти інтервенції на валютному ринку є фінансовими інструментами проведення операцій з державними цінними паперами для покриття дефіциту державного бюджету та фінансування державного внутрішнього та зовнішнього боргу. Валютна інтервенція є важливим інструментом для центральних банків у багатьох країнах з ринковою економікою.

Центральні банки можуть різними способами використовувати валютні інтервенції для стабілізації потоків капіталу та помірною зростання внутрішнього кредиту. Наприклад, буферизація різкого знецінення обмежує негативний вплив балансу на внутрішніх позичальників та іноземних інвесторів. З цієї причини валютна інтервенція може мати переваги, які виходять за межі подальшого накопичення резервів. Ці ефекти балансу, у свою чергу, можуть призвести до великого відтоку капіталу та ефектів другого раунду. Аналогічно, коли пом'якшення монетарної політики ініціює розгортання керрі-трейдингу, валютна інтервенція може збільшити очікуваний надлишковий прибуток валюти та обмежити відтік капіталу). І навпаки, коли сплеск припливу капіталу загрожує внутрішній фінансовій стабільності, інтервенції можуть поглинути зайву ліквідність і допомогти компенсувати її вплив на зростання внутрішнього кредиту.

Тендери на підтримки ліквідності є оперативним інструментом монетарної політики, що дозволяє регулятору забезпечити оперативну ліквідність та дотримання банками економічних нормативів банківської діяльності в форматі день-в-день. Через тендери на підтримки ліквідності НБУ на регулярній основі надає кредит овернайт (аванси) банкам, які відчувають тимчасову нестачу ліквідності через неочікувані суперечки щодо платежів.

Отже, під монетарною політикою, слід розуміти систему інструментів, методів та заходів, які вживає НБУ як ключовий державний регулятор в

банківській сфері для забезпечення стабільності фінансово-бюджетної системи держави в стратегічній перспективі. Монетарні інструменти – це системи інструментів, що використовуються центральним банком країни для забезпечення керованості сталим розвитком банківської системи та досягнення цілей стабільного соціально-економічного розвитку держави. Монетарні інструменти мають свої переваги та недоліки, визначальним чинником їх застосування має бути стан економічної ситуації в країні та визначення особливостей функціонування монетарного трансмісійного механізму з урахуванням дії його найбільш важливих каналів. Вплив монетарного регулювання на розвиток банківської системи можливо визначити шляхом аналізу динаміки основних показників, які характеризують її розвиток, що змінюється під впливом застосування різних монетарних інструментів.

Список використаних джерел:

1. Банківська система України на шляху євроінтеграції: кол. моногр. / за ред. С. А. Буковинського. Київ : ЦНД НБУ, 2015. 496 с.
2. Баріда Н. П. Роль Національного банку України у формуванні монетарних передумов розвитку економіки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки.* 2015. № 14(3). С. 122-125.
3. Голюк В. Я. Вплив монетарних і немонетарних факторів на динаміку ВВП України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2017. № 14(1). С. 64-68.
4. Політило М. П. Особливості застосування монетарних інструментів Національним банком України в умовах невизначеності. *Економіка та держава.* 2020. № 10. С. 136-139.
5. Швець С. М. Теоретичний вимір фіскальних і монетарних важелів впливу на економічне зростання. *Формування ринкових відносин в Україні.* 2020. № 12. С. 27-33.